

HENRY FORD'UN BAŞARI HİKAYESİ

Yenilikçi montaj hattı ve Amerikan yapımı otomobilleri ile dünyaca tanınan Henry Ford, Ford Motor Şirketi'ni kurdu ve tamı tamına 5 kez batırdı!

Henry Ford olarak bilinen Henry Martin Ford, 30 Temmuz 1863 tarihinde ABD'nin Michigan eyaletine bağlı Springwells Township'te beş çocuklu bir ailenin ilk çocuğu olarak dünyaya geldi. İrlanda kökenli babası William Ford çiftçilikle uğraşıyordu. Annesi Mary ise Belçika göçmeni idi. Küçük yaşlardan itibaren Henry, mekanik araçlara ilgi duyuyor, bunlarla oynamayı çok seviyordu. Babasının verdiği cep saati çok ilgisini çekmişti. Özellikle parçaları söküp takmaktan büyük keyif almıştı. Henüz küçük yaşlarda saat tamircisi olarak aile çevresinde dikkatleri çeken Henry, 1876 yılında annesini kaybettiğinde derin bir üzüntüye boğuldu. Babası William, kendisinden sonra çiftliği Henry'nin devralacağını düşünüyor, onu çiftlik işlerinde eğitmek istiyordu. Fakat Henry çiftlik hayatından hiç hoşlanmıyordu. Annesini kaybettikten sonra çiftlik hayatına büsbütün yabancılaştı. Bunun üzerine mekanik alanında kendisini geliştirmek için Detroit'e gitmeye karar verdi. Makineci çırağı olarak bazı işyerlerinde çalıştıktan sonra 1882 yılında Dearborn'a yerleşti. Bu

dönemde özellikle taşınabilir buhar motorları üzerinde uzmanlaştı. Westinghouse bünyesinde buhar motoru bakımı işinde çalışmaya başladı.

Sanayi devrimine giden süreçte buhar motorunun icadı en önemli adımlardan biriydi. Başta taşımacılık olmak üzere pek çok alanda çeşitli fırsatlar yaratan bu icadın önemini Henry Ford erken yaşlarda anlamıştı. İngiltere’de başlayan sanayi devrimi kısa sürede Avrupa’ya ve ABD’ye yayılmıştı. Özellikle kömür madenlerinde kullanılan buhar motorları, zamanla buharlı vagon ve traktörlerde de kullanıldı. Aile çiftliğinde geçen yıllarında Henry Ford, tamamen buhar gücüyle çalışan bir araç yapmayı başardı. Bu araç insan taşımak için kullanılabileceği gibi, yük taşımada da kullanılabilirdi. Bununla birlikte buhar kazanı böyle bir iş için tehlikeliydi. Hafif araçlarda kullanım için henüz yeterince uygun değildi. Diğer taraftan buhar kazanına göre elektrik de iyi bir alternatif olamazdı. Çünkü tramvay hatlarında kullanılan teller ve elektrik enerjisinin maliyeti çok yüksekti. Taşımacılıkta kullanım için uygun özelliğe sahip bir akümülatör de henüz yoktu. 1885 yılından itibaren Henry Ford, taşımacılık alanında daha iyi bir alternatif üzerinde çalışmaya başladı.

Henry Ford ve Motorlu Taşıtlar

1880’li yıllarda Henry Ford, taşımacılık alanında kullanılan motorların yapısını incelemeye kendisini adeta adanmıştı. Üzerinde çalıştığı Otto motoru, bunlar içinde en önemlisiydi. Özel silindiri sayesinde enerji maliyetini azaltan bu motor, Henry Ford’un iki silindirli motor geliştirme düşüncesine ilham kaynağı oldu. Nitekim, 1892 yılında geliştirdiği iki silindirli dört beygir gücündeki motor, Henry Ford’un o güne kadar elde ettiği en önemli başarıydı. Bu motor, özel bir kayış ve zincirle tekerleğe bağlanabiliyordu. Böylelikle Henry Ford ilk motorlu arabasını geliştirmeyi başarmıştı. Hızı saatte 20 mili bulan bu araçta hız kontrolü, motor kayışına bağlı debriyaj koluyla sağlanıyordu. Hızı arttırmak içinse gaz pedalı kullanılıyordu. Aracın tekerleklerinde ise kauçuktan yapılmış bisiklet tekerlekleri vardı. Araçta ayrıca ayak freni, 3 galonluk benzin deposu ve silindirleri soğutmaya yarayan su tankı mevcuttu. 1 yıl gibi kısa bir sürede daha da geliştirdiği bu taşıt sadece Ford için değil, aynı zamanda motorlu taşıtlar için de yeni bir dönüm noktasıydı.

Henry Ford’un geliştirdiği ilk motorlu taşıtta kauçuktan yapılmış bisiklet tekerlekleri kullanılmıştı. Taşıdın tasarımından kullanılan malzemelere kadar tüm özellikleri, uzun mesafe yolculuklarında yeni bir dönem başlattı. Bu araçla Ford, yaklaşık bin millik mesafe katetti. 1896 yılında ikinci aracın üretimine başladı. Derken üçüncüsü geldi. Henry Ford’un evi bu sayede giderek bir üretim atölyesine dönüşmeye başladı. Bu süreçte en yakın desteği Thomas Edison’dan gördü. 1879 yılında ampulün icadı ile Thomas Edison, aydınlatma endüstrisinin temellerini atmıştı. Kurduğu Edison Electric Light Company’de mühendis olarak işe başlayan Henry Ford ile Thomas Edison arasında büyük bir dostluk başladı. Edison’un şirketinde Henry Ford, 1890’lı yıllarda başmühendis olarak görev yapıyordu. Aldığı terfiler sayesinde yakıt motorları üzerindeki çalışmalarını geliştirme fırsatı buldu. 1896 yılında tamamladığı Quadricycle aracı için en büyük desteği Thomas Edison’dan gördü. Aracın başarısının ardından, farklı yatırımcılarla birlikte kendi şirketini

kurmak üzere Edison Electric Light Company'den ayrıldı. Ancak Edison'la dostluğunu hayatı boyunca sürdürdü.

Quadricycle ve Detroit Automobile Company

1899 yılında Henry Ford, ilk şirketi Detroit Automobile Company'yi kurdu. Quadricycle araçlarıyla motorlu taşıtlar tarihinde yeni bir sayfa açan Henry Ford, bu şirketle birlikte artık ticarete atılmıştı. Ticarete başarılı olmak için sadece yeni bir ürün geliştirmiş olmak yeterli değildi. Bu ürünün sahip olduğu yeniliklerin ve avantajların insanlara anlatılması gerekiyordu. Yani başka deyişle ürünün pazarlamasının yapılması lazımdı. Bu amaçla Henry Ford, reklam ve tanıtım çalışmalarına büyük önem verdi. Quadricycle motorlarını dönemin diğer motorlarıyla karşılaştırmaya başladı. Hatta araçları yarıştırmaya bile başladı. Kendi motorunun üstünlüğünü göstermek için sürdürdüğü bu çalışmalar ile Henry Ford motor pazarlama alanında da yeni bir dönemin başlamasını sağladı. Fakat ne var ki tüm bu çalışmalara rağmen kamuoyunun dikkatini yeterince çekemedi. Bu nedenle şirketini ayakta tutmak için gerekli mali desteği bulamadı. Bunun üzerine 1901 yılında Detroit Automobile Company iflas etti. Bu iflasın nedenleri üzerinde düşünürken Henry Ford, pek çok konuyu derinlemesine analiz etme fırsatı buldu.

Quadricycle araçlarını Ford, ilk olarak kendi atölyesinde üretmişti. Aracın motorundan silindirine kadar tüm parçalarının üzerinde Henry Ford'un emeği vardı. Bu üretim şekli bir yönüyle maliyeti yükseltiyordu. Ancak kalite denetimi konusunda mükemmel sonuçlar veriyordu. Aracı tam olarak tasarladığı şekilde ve sıfır hatayla üretmesi mümkün olmuştu. Detroit Automobile Company'de ise üretim süreçlerinde farklı kişiler istihdam etmişti. Bu durum maliyeti azaltmadığı gibi, kalite denetimini de zorlaştırmıştı. Detroit Automobile Company'nin ürettiği Quadricycle araçları ilk ürünlere oranla daha yüksek bir maliyete sahipti. Üstelik kalite bakımından gerideydi. Şirketin iflası üzerine yaptığı analizler sonucunda Ford, iş süreçlerinde maliyeti azaltmak ve kalite standartlarını yükseltmek için seri üretim montaj bandı üzerinde düşünmeye başladı. Nitekim, farklı iş kollarında kullanılan yürüyen bant tekniğini geliştirerek bulduğu seri üretim montaj hattı çok önemliydi. Böylelikle sanayi alanında yeni bir dönemin işaret fişeklerini ateşledi. Geliştirdiği seri üretim montaj hattı sayesinde maliyeti azalttı, kalite standartlarını yükseltti.

Henry Ford ve Ford Motor Company

1901 yılında iflas eden Detroit Automobile Company'de nasıl bir yanlış yaptığını analiz eden Henry Ford, oyunun kurallarını tümüyle değiştiren çok önemli adımlar attı. 1902 yılında kurduğu Ford Motor Company'de seri üretim montaj hattı üzerinde çalışmaya başladı. Bu süreçte üretim devam etti. Üretimin her aşamasında özellikle iş süreçlerini yakından gözledi. Ford Motor Company'de üretilen ilk otomobiller ABD'de kısa süre içinde satıldı. 1904 yılından sonra ise Avrupa'ya satışlar başladı. İngiltere'ye yapılan ilk satışlar 1906 yılında gerçekleşti. İlerleyen süreçte bir Ford klasiği haline gelecek olan Model T otomobilleri ilk olarak 1908 yılında kullanıcılarla buluştu. 1913 yılında ise Henry Ford'un uzun süredir üzerinde çalıştığı seri üretim montaj bandı kullanıma hazırıldı. Bu hat

kullanılarak üretilen ilk araç Model T oldu. Bu sayede Model T'nin tüm üretim aşamaları ve kalite standartlarını kontrol altına aldı. Üstelik kaliteyi koruyacak şekilde seri üretimin artması beraberinde talebi de arttırdı. 1913 yılında seri üretim montaj hattında üretilen ilk otomobil Model T oldu.

I. Dünya Savaşı öncesinde Henry Ford Belçika, İtalya ve Almanya'da fabrikalar kurdu. Seri üretim montaj hattı, Model T otomobillerinin kalite standartlarını korudu. Böylelikle ürünleri ABD'den ithal etme zorunluluğu ortadan kalktı. Otomobil fiyatlarında düşüş sağlayan bu gelişme, savaş öncesi dönemde otomobil kullanımını arttırdı. Fakat ne var ki savaşın başlamasıyla birlikte otomotiv sektöründe çeşitli sıkıntılar başladı. Bu süreçte Henry Ford, iş dünyasını hayrete düşüren bir karar aldı. Bu doğrultuda işçilerin ücretlerini yükseltti. Çünkü alım gücünün düşmesi durumunda sektörün ayakta durabilmesi imkansızdı. Henry Ford, üretim ve satış arasındaki dengeyi sağlamak için küresel bir vizyona sahipti. Başka deyişle, maliyetleri aşağıya çekerken işçilerin alım gücünü yükseltmek gerektiğine inanıyordu. Daha sonra Fordizm şeklinde adlandırılacak bu vizyon, yalnızca sanayi üretimini değil, sanayi kültürünü de etkiledi. Üstelik ABD'nin yanı sıra altı kıtada büyük şirketlere bayilik vererek franchise sistemini geliştirdi. Bu sayede otomotiv sektörünün her anlamda güçlenmesini sağladı.

Henry Ford ve Fordizm

Ford Motor Company için geliştirdiği seri üretim montaj hattı sayesinde Henry Ford, otomotiv sektöründe oyunun kurallarını tümüyle değiştirdi. Ancak bu montaj hattı, otomotiv sektörünün ötesinde sonuçlar doğurdu. Ucuz malların seri üretimi konusunda pek çok yöntem esin kaynağı oldu. Fakat bununla birlikte, satışların artması için alım gücünün artması gerekiyordu. Bu nedenle Henry Ford, işçi ücretlerini daima yüksek tutmaya özen gösterdi. Fordizm olarak ifade edilen üretim bandına dayalı üretim sistemi, üretimin yanı sıra ticari yenilikleri de beraberinde getirdi. Diğer taraftan, üretimde standartlaşmayı ve otomasyon yoluyla kitlesel üretimi esas alan Fordist üretim modeli, sosyal refah devletinin düzenleyici ve kontrol edici yönünü öne çıkardı. Bu sayede özellikle emek süreçlerinde ve iş örgütlenmesinde verimlilik arttı. Bu yönüyle Fordizm, kitlesel üretim ile kitlesel tüketim arasındaki denge konusunda 1970'lere kadar geçerliliğini korudu. Fakat Avrupa'da post-Fordist üretim modellerine geçişle birlikte önemini kaybetti. Ancak yine de Henry Ford ismi ve Fordizm, sanayileşmesini tamamlayamamış ülkelerde önemini hâlâ koruyor.

Kaynak: <https://blog.ofix.com/henry-fordun-basari-hikayesi/>

<https://nblturkiye.com/15-unlu-ism-in-basari-hikayeleri/>